

Nog meer ruzie over alimentatie

Kinderalimentatie

Gescheiden ouders moeten nieuwe geldafspraken maken nu komend jaar een wet wordt ingevoerd. Echtscheidingsadvocaten rekenen op meer conflicten. „De kinderen betalen de rekening.”

FOTO: KEEM

ACHTERSTALLIGE BETALING

‘Meer problemen’

De invoering van de Wet Hervorming Kindregelingen kan **nóg** een **vervelende consequentie hebben**. Niet alleen komen er waarschijnlijk meer wijzigingsprocedures, ook bestaat de kans dat minder mensen aan hun bestaande alimentatieverplichting blijven voldoen, zegt Leo de Bakker, directeur van het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBO).

Het aantal aanvragen voor de inning van achterstallige betalingen steeg de afgelopen vijf jaar al van 7.706 naar 12.867, een toename van bijna 70 procent. De Bakker: „In principe moeten ze het bedrag dat in de beschikking staat betalen totdat dit door een rechter is gewijzigd, maar zodra mensen denken dat ze eigenlijk minder zouden moeten betalen, geven ze daar vaak gevolg aan.”

ALIMENTATIECIJFERS

Gemiddeld 385 euro

19.955

echtscheidingsprocedures met kinderen in 2013.

11.995

echtscheidingsprocedures met kinderalimentatie in 2013.

< 250

euro was de maandelijkse bijdrage bij 36 procent van de echtscheidingen. Bij 40 procent van de echtscheidingen was de maandelijkse bijdrage tussen 250 en 500 euro, en bij 24 procent van de echtscheidingen was de maandelijkse bijdrage 500 euro of meer.

385

euro werd er gemiddeld maandelijks betaald aan kinderalimentatie.

Door **Nelleke Koops**

Heeft mijn kind niet allang nieuwe schoenen nodig? Daar betaal ik toch voor? En: waarom zit mijn ex op Ibiza, terwijl ik maar honderd euro in de maand krijg voor mijn zoon? Kinderalimentatie kan voor veel discussie en emotie zorgen.

En die emoties zullen nog hoger oplopen met de invoering van de Wet Hervorming Kindregelingen per 1 januari 2015, verwachten echtscheidingsadvocaten. De wet moet het aantal kindregelingen terugbrengen van elf naar vier. Maar het neven-effect is volgens hen dat de alleenstaande die alimentatie krijgt, er straks flink op achteruitgaat. De alleenstaande oudertoeslag in de bijstand en de alleenstaande ouderkorting vervallen en de fiscale aftrek van betaalde kinderalimentatie wordt afgeschaft. Ertegenover staat wel dat het kindgebonden budget wordt verhoogd (de zogenaamde ‘alleenstaande ouderkop’): maximaal 3.050 euro bij een inkomen onder de 19.767 euro.

„Voor scheidingsadvocaten creëert het veel extra werk”, zegt Rob van Coolwijk, voorzitter van de vereniging van Familie-recht Advocaten en Scheidingsmediators (vFAS). „Maar dat kan nooit de bedoeling zijn van deze wetgeving. Het gaat uiteindelijk om het welzijn van de kinderen, dit leidt alleen maar tot meer conflicten.” Ouders moeten immers wéér met elkaar in

discussie over geld - vaak een gevoelig onderwerp na een echtscheiding.

Ingewikkelde rekensom

De berekening van kinderalimentatie is sowieso al complex door de vaststelling van het (fiscale) netto besteedbaar inkomen van beide ouders: hoe ga je bijvoorbeeld om met een bonus, de hypotheekrenteaftrek of de bijtelling van de leaseauto? Voor de hoogte van de kinderalimentatie wordt verder gekeken naar twee begrippen: behoefte en draagkracht. Wat is de behoefte van het kind en hoe worden deze kosten vervolgens over de ouders verdeeld? Beide ouders hebben een onderhoudsplicht tot dat het kind 21 jaar is, ook als ze niet getrouwd zijn of als er geen ouderlijk gezag is.

De berekening van die behoefte en draagkracht - waarbij op het netto besteedbaar inkomen allerlei tabellen en formules worden losgelaten - is een hele exercitie, waarvan de meeste ouders zullen hopen dat ze dat maar één keer hoeven doen. Maar die kans lijkt met de invoering van de nieuwe wet klein.

Hoewel adviseurs en advocaten eerst dachten dat het afschaffen van de belastingaftrek de belangrijkste wijziging per 1 januari was - een maatregel die de alimentatiebetaler raakt - verschuift de aandacht nu naar de ontvanger van de kinderalimentatie. De Expertgroep Alimentatierechters, die bestaat uit familierechters die zich bezighouden met alimentatiezaken, deed onlangs uitspraak over hoe zij de

Nieuwe wet levert advocaten extra werk op

nieuwe wet uitlegt. Volgens de rechters wordt door het verhoogde kindgebonden budget de resterende behoefte aan kinderalimentatie lager en kan deze bij berekeningen zelfs uitkomen op nul. De niet-verzorgende ouder hoeft dan ineens niets meer te betalen.

Volgens Van Coolwijk zijn weinig mensen zich hiervan bewust. „Het wegvallen van de fiscale aftrek voor degene die alimentatie betaalt, krijgt veel meer aandacht. Maar de gemiddeld vijftig euro per maand die de betaler erop achteruitgaat, valt in het niet vergeleken bij de gevolgen voor de ontvanger, die wel zo'n driehonderd euro minder kan krijgen.”

‘Voelt als een dreiging’

De 39-jarige Esmee werd op die gevolgen gewezen door haar advocaat. Haar volledige naam wil ze niet in de krant, „om mijn ex niet op ideeën te brengen”. Omdat het contact met haar ex redelijk is, hoopt ze dat er na 1 januari weinig verandert. „We praten wel, maar liever niet over geld, dan gaat het mis. Als hij het echt anders wil, moet hij toch eerst naar de rechter stappen. Dat zal hij niet zomaar doen, ook vanwege onze dochter. Maar het voelt wel als een dreiging. Je weet nooit hoe het loopt.”

Wat het precies voor haar inkomsten zou betekenen, kan zelfs haar advocaat nog niet met zekerheid zeggen. Vereenvoudigd lijkt het hierop neer te komen: Esmee heeft een maandelijks inkomen van zo'n 1.400 euro en krijgt 250 euro alimen-

4 adviezen om slim met alimentatie om te gaan

1.

Stel kinderen centraal

Zorg er samen voor dat je kinderen goed verzorgd worden en zich kunnen ontwikkelen, en bedenk wat daarvoor nodig is. Het lijkt op papier misschien een rekenexercitie, maar het gaat uiteindelijk erom hoe je het zo kan regelen dat je kind bijvoorbeeld naar een sportclub kan. Het kan snel verworden tot een strijd met je ex, maar bedenk dat het geld bestemd is voor je kind.

2.

Open een rekening

Laat de kinderbijslag en alimentatie binnenkomen op een kindrekening. Zo worden de uitgaven inzichtelijker en kan bijvoorbeeld de andere ouder ook eens een winterjas met het kind gaan kopen. Wel moeten beide ouders hiermee instemmen.

3.

Verdeel over adressen

Kies je voor co-ouderschap, waarbij de verzorging van de kinderen gelijkwaardig wordt verdeeld over de ouders, en zijn er meerdere kinderen? Verdeel de kinderen dan op papier over beide huishoudens. De kans is dan groter dat beide ouders in aanmerking komen voor sommige regelingen. Heb je maar één kind? Schrijf het kind dan in op het adres van de ouder met het laagste inkomen.

4.

Vraag om advies

Alimentatie berekenen is niet alleen een invuloefening, het is ook praktijkervaring. Win daarom deskundig advies in. Een ervaren advocaat of mediator, die weet hoe een rechter in de praktijk met bepaalde afspraken omgaat en die niet wordt geleid door emoties, kan helpen om een optimale regeling te vinden.

tatie, samen 1.650 euro. In de nieuwe situatie wordt haar inkomen 1.150 euro door het wegvallen van de alleenstaande ouderkorting. Daar staat tegenover dat ze ongeveer 250 euro extra krijgt uit het kindgebonden budget, zodat ze weer uitkomt op 1.400 euro. Tot zover niets aan de hand.

Het verschil is alleen dat deze 250 euro aan de verkeerde kant van de streep wordt meegewogen: hij wordt niet bij de draagkracht opgeteld, maar gaat direct van de behoefte van het kind af. Omdat de behoefte was berekend op 250 euro (het alimentatiebedrag), komt de resterende behoefte na 1 januari uit op nul. De alimentatieplicht zou dan komen te vervallen en in de praktijk zou ze 250 euro minder krijgen. Tenminste, als haar ex naar de rechter gaat.

Ook de laagste inkomens erop achteruit gaan, is volgens Marjolijn Schram, scheidingsadvocaat bij Van der Kruijs advocaten in Den Bosch, nog niet duidelijk. „De heffingskortingen waarop de alleenstaande ouder nu nog recht heeft, worden door lagere inkomens niet altijd volledig benut.” Omdat de korting een percentage is van het inkomen, geldt: hoe hoger het inkomen, hoe meer korting. „Straks wordt die korting volledig uitbetaald door de verhoging van het kindgebonden budget”, zegt Schram. Het kan dus zijn dat mensen op bijstandsniveau er per saldo weinig van merken, maar de hogere inkomens zullen erop achteruitgaan. „En dat heeft iets kroms, want de alimentatieplichtige kan het wel gewoon betalen volgens de draagkrachtberekening.”

‘Advocaten gaan hiermee adverteren’

Marleen van Beek van het platform Alimentatiewijzer.nl bevestigt dat de gevolgen van de nieuwe wet nog niet algemeen bekend zijn. „We krijgen wel veel telefoontjes over de afschaffing van de aftrek, daar lijkt men zich inmiddels redelijk van bewust. Mensen willen vooral weten of dit een reden voor herziening van hun alimentatieafspraken is. Wij zijn daar nog voorzichtig mee. In het verleden was een wetswijziging an sich geen reden om de afspraken te wijzigen.”

Volgens Schram blijkt uit de uitleg van de Expertgroep Alimentatie nu wel duidelijk dat het verdwijnen van het fiscaal voordeel voldoende grond is om de hoogte van de alimentatie opnieuw te laten berekenen. „Een rechter moet dan de normen zoals die gelden in 2015 toepassen. Dus ook als iemand naar de rechter stap vanwege de afschaffing van de aftrek, worden de nieuwe kindregelingen in het plaatje meegenomen.”

Met als mogelijke uitkomst dat er dan nóg minder alimentatie betaald hoeft te worden dan aanvankelijk de intentie van de betaler was.

Advocaten zullen hier zeker mee gaan adverteren, denkt Schram. „Minder alimentatie betalen? Stap naar de rechter! Als de verstandhouding dan al slecht is, zullen mensen daar gevoelig voor zijn. De kinderen betalen uiteindelijk de rekening: minder geld en een slechtere relatie tussen hun ouders.”

ERICA VERDEGAAL

Een zzp'er die pensioen wil, moet kiezen

Wat vind je van de collectieve pensioenverzekering voor zzp'ers die per 1 januari start? Of zie je slimmere alternatieven?

Men beweert alom dat er een pensioenfonds voor zzp'ers komt. Maar dat is een broedje-aapverhaal. Er komt niet één speciaal fonds. Wel komt er een leuke wetswijziging voor al de derde pijler-pensioenproducten. Dat zijn de pensioenpotjes die je privé opbouwt of hebt opgebouwd met fiscaal voordeel, zoals lijfrentepolissen, banksparproducten of geblokkeerde beleggingsrechten. Voor al die reserves gaan twee dingen veranderen: ten eerste hoe je de derde pijlerproduct niet meer op te souperen als je in de bijstand belandt. Nu moet dat wel, terwijl je opbouw in de tweede pijler (pensioenfonds of-verzekeraar) bij bijstand gewoon behouden blijft. Ten tweede mag je je derde pijler-pensioen straks ook laten uitkeren als je langdurig arbeidsongeschikt bent. Pensioen wordt dus flexibeler. Dat is mooi meegenomen voor iedereen.

Op 1 januari is de wetswijziging nog niet klaar, maar staatssecretaris Klijnsma zorgt via een tijdelijke regeling dat zzp'ers er toch vanaf dat moment van kunnen profiteren. De aanpassingen danken we aan lobbywerk van ZZP Nederland, Zelfstandigen Bouw, FNV Zelfstandigen en PZO-ZPP. Zij zijn partners van zzzpensioen.nl, een nieuwe pensioenorganisatie uitgevoerd door verzekeraar Loyalis en APG. Overigens biedt men geen collectieve, maar individuele opbouw. Dat doet men door relatief voordelig te beleggen. Daarin zijn ze niet uniek. Ook BrandNewDay en het verse BrightNL beleggen je pensioen gunstig. Zzp'ers met een pensioenwens moeten dus kiezen.

Becijfer eerst hoeveel pensioenopbouw je nodig hebt. Een rekenmodule vind je door te googelen op nibud+pensioenschijfvanvijf. Kies vervolgens de beste aanbieder door te screenen op: kosten, flexibiliteit, transparantie en service. Hoe lager de kosten hoe beter, want een procent extra kosten scheelt na 40 jaar opbouwen zomaar 30 procent pensioen! Op dit punt scoort BrightNL vooralsnog het best, tenzij je opbouw nog klein is. Dan flexibiliteit. Daarvan is sprake als je altijd kosteloos kan oversluiten naar een ander. En als je na de opbouwfase bij elke aanbieder kan shoppen voor je uitkering. Dat kan bij BrightNL en BrandNewDay, maar niet bij zzp-pensioen.

Transparantie en service test je door de website van de aanbieder door te vlooiën op concrete kosten, het prospectus, het reglement en de essentiële beleggersinformatie (EBI). Mail of bel de pensioenorganisatie met een lekker kritische (kosten)vraag. Een transparante en voordelige aanbieder zal je zonder haperen alles vertellen wat je weten wilt.

LEZERSREACTIES

Dubbele petten

Volgens mij kan zzp-pensioen van FNV en APG niet objectief zijn. APG denkt waarschijnlijk aan extra geld, want de zzp-markt is groot. En FNV zit met dubbele petten. Als zzp'er was, zou ik kiezen voor een onafhankelijke, coöperatieve partij, zonder logge organisatie. Bijvoorbeeld BrightNL. Erik van de Ruit

Geen inzicht

De beheerders lijken laag, maar bij APG ontbreekt steeds volledig kosteninzicht. Je kunt beter kiezen voor andere al bestaande lijfrentepolissen en-banksparen, zowel sparen als beleggen. Een goed voorbeeld is Brand-NewDay, maar qua kosten zitten bijvoorbeeld Reaal en Aegon op hetzelfde niveau. Hubrien Meijgaard FFP, RLP

VRAAG VOOR VOLGENDE WEEK

Door het nieuwe leenstelsel krijgt mijn zoon straks geen basisbeurs, terwijl mijn oudste dochter wel recht op heeft. Zal ik extra gaan bijdragen aan zijn studie? Of moet hij maar lenen?

Mail uw reactie of nieuwe vraag voor dinsdag aanstaande naar e.verdegaal@nrc.nl